

A bennem rejlő vezető®

EREDMÉNYES ISKOLAI KULTÚRA KIALAKÍTÁSA PEDAGÓGUSOK ÉS DIÁKOK ÉLETVEZETÉSI KOMPETENCIÁINAK FEJLESZTÉSÉVEL

A XXI. SZÁZAD OKTATÁSI KIHÍVÁSAI

*„Egyetlen esélyünk van felkészíteni
gyermkeinket egy olyan világra, amelyet
egyikőnk sem jósolhat meg előre.
Hogyan használjuk ki ezt az egyetlen esélyt?”*
Murriel Summers igazgatónő

Felgyorsult, állandóan változó és egyre globalizálódó világunk az oktatás területét újabb és újabb kihívások elé állítja. Miközben a társadalmi értékvesztés egyre érzékelhetőbb, és a legtöbb iskola forráshiánnyal küzd, mégis folyamatosan növekszik felénk az elvárás, hogy a pedagógusok szakmai ismerete korszerű legyen, a tanulmányi eredmények és a továbbtanulási mutatók egyre javuljanak, a fegyelmezési problémák pedig csökkenjenek.

A legnagyobb erőpróba azonban kétségtelenül az, hogy a tanulókat felkészítsék a XXI. század kihívásaira. A versenyhelyzet egyre fokozódik, az új információ mennyisége évente megduplázódik, az információ terjedésének sebessége pedig exponenciálisan növekszik. Hogyan lesznek képesek a fiatalok megfelelni az új kor elvárásainak? Pedagógusok, szülők és üzletemberek egybehangzó véleménye, hogy idejétmúlt az a szemlélet, hogy az iskolákban elegendő az alaptantárgyak és alapismeretek elsajátíttatása. Ahhoz, hogy a diákok valóban sikeresek lehessenek életük során, szükségük van jellembeli, életvezetési és interperszonális kompetenciák elsajátítására és kiegyensúlyozott gyakorlására is. Az üzleti élettel és oktatással foglalkozó szakmai körök így fogalmazták meg a XXI. századi munkavállalókkal szemben támasztott igényeket:



A munkaadók által keresett készségek:

- tisztesség
- motiváció
- jó munkamorál
- kapcsolatteremtési készség
- csapatmunka
- jó kommunikációs készség
- elemzőképesség
- technológiai jártasság
- szervezethezesség
- kreativitás

A **bennem rejlő vezető** program olyan örökérvényű vezetői alapelveket integrál a már meglévő iskolai kultúrába és tananyagba, melyeknek segítségével az 1-12. osztályos fiatalok megismerhetik és elsajátíthatják azokat a jellembeli és életvezetési kompetenciákat, melyek – a magas szintű tanulmányi előmenetelt elősegítve és kiegészítve – maximalizálják személyes tehetségük kibontakoztatását, és biztosítják eredményességüket egy előre nem ismert világban is.

*„Akik mélyen elgondolkodtak az
emberiség kormányzásának művészetén, arra a
meggyőződésre jutottak, hogy a birodalmak sorsa
a fiatalok nevelésén múlik.”*

Arisztotelész

A **bennem rejlő vezető** program várható előnyei az iskolák számára:

- közös nyelvet és kultúrát teremt az iskolai jövőkép és küldetés megvalósításához
- jellemfejlesztést elősegítő keretprogramot integrál a már meglévő tananyagba
- növeli a tanárok sikerélményét
- javítja a tanulmányi eredményt
- csökkenti a magatartási problémákat
- elkötelezetté teszi a szülőket és a helyi közösséget

A FRANKLINCOVEY MEGOLDÁSA: A BENNEM REJLŐ VEZETŐ FOLYAMAT

Az oktatás-neveléssel foglalkozó intézmények számára komplex fejlesztési folyamatot kínálunk. Ennek középpontjában egy olyan – mind nemzetközi, mind hazai résztvevők elismerését kiváltó – szemléletmód- és attitűdformáló program áll, mely hatékony módon képes fejleszteni mind az intraperszonális, mind az interperszonális intelligenciát. Az egyes intézmények munkatársai a folyamat során ezen alapelveket saját egyedi igényeiknek és céljaiknak megfelelően integrálják a már meglévő iskolai munkájukba.



A **bennem rejlő vezető** folyamat első része az iskolai kultúra aktív alakítóinak: a pedagógusok és iskolai dolgozók szemléletének formálása, ismereteinek és készségeinek bővítése ill. fejlesztése. Ezt követően a kollektíva az iskolai élet mindennapjaiban adja tovább diákjainak azokat az alapelveket, melyeknek gyakorlása tartósan eredményessé tudja őket tenni magán- és szakmai életükben egyaránt.

A **jövőkép napja** c. szakmai műhelynap keretében az iskola munkatársai elsajátítják azt a szemléletmódot, mely a program iskolai bevezetéséhez szükséges, valamint megfogalmazzák az iskola jövőképét.

A háromnapos **A kiemelkedően eredményes pedagógusok 7 szokása** c. képzés természeti-társadalmi törvényszerűségeken alapuló szemléletmódot sajátíttat el, mely kiváló alapot teremt eredményes személyes és interperszonális készségek kialakításához:

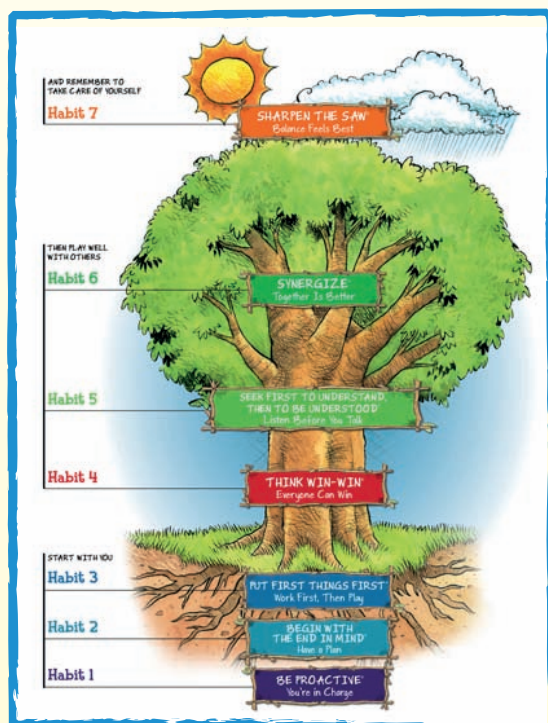
- ➔ becsületesség és megbízhatóság
- ➔ kezdeményezőkézség és az eredményekért való felelősség vállalása
- ➔ a kulcsprioritások egyensúlyának megteremtése
- ➔ személyes és szakmai jövőkép kialakítása
- ➔ kiváló kommunikációs képességek kialakítása
- ➔ stabil és tartalmas kapcsolatok építése
- ➔ a csoport erőforrásainak koordinálása a problémák új és jobb megoldása érdekében.

A testület képzését **A megvalósítás napja** c. szakmai műhelynap zárja, melynek során a résztvevők megismerkednek a rendelkezésükre álló eszközökkel, ötleteket gyűjtenek a programot eredményesen használó intézmények példáiból, valamint akciótervet dolgoznak ki a saját intézményi megvalósításhoz.

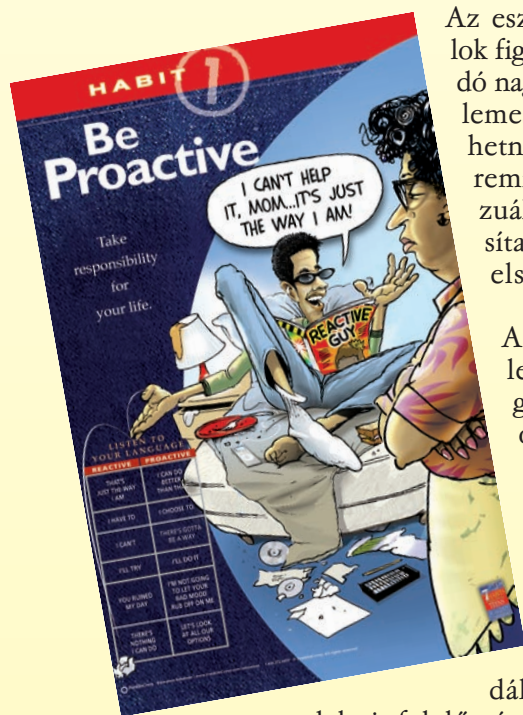
A program folytonosságának biztosítását iskolai mentorok – témaszakértők – képzése egészíti ki, akik a későbbiek során az új alkalmazottak képzését is végzik. A FranklinCovey iskolafejlesztési szakértői coaching formájában kísérik figyelemmel ill. tanácsolják a folyamatot.

A **bennem rejlő vezető** folyamat képzéseiben való részvételért és osztálytermi megvalósításáért a pedagógusok 60, a témaszakértők 120 órás akkreditált pedagógus-továbbképzés elvégzéséről kapnak tanúsítványt.

A MEGVALÓSÍTÁST SEGÍTŐ ESZKÖZÖK



lyek segítségével elmélyíthetik gyermekeikben a 7 szokás ismeretét és alkalmazását. A gyermekeket pedig online játékok várják, melyek bővítik a 7 szokáshoz kapcsolódó szókincset, valamint segítik alkalmazásukat.

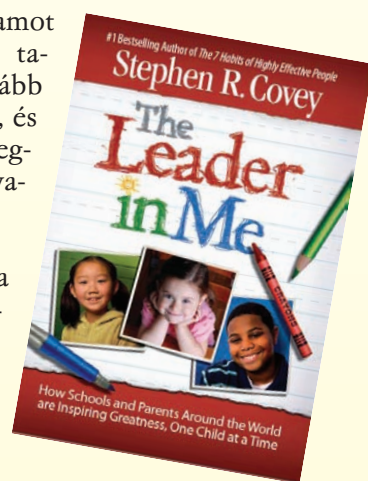


Az esztétikus, a fiatalok figyelmét megragadó nagy **poszterek** kellemes színeivel lehetnek az osztályteremnek, és erős vizuális ingert biztosítanak a szokások elsajátításához.

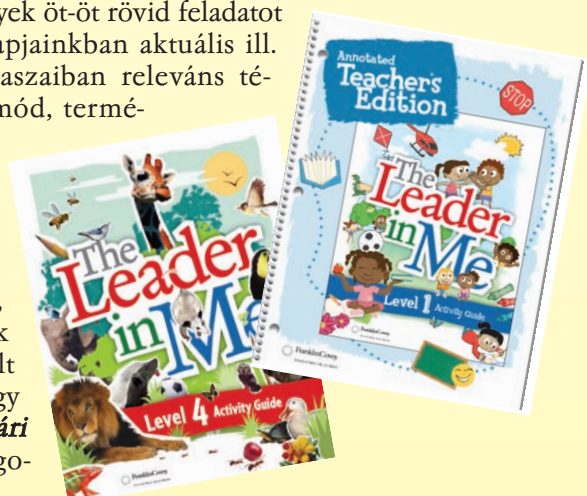
A program sikeres megvalósításában számos egyéb segédeszköz áll az iskolák és szülők rendelkezésére.

A *bennem rejlő vezető* c. könyv a programot sikeresen bevezető iskolák gyakorlati tapasztalatait összegzi. A tíz fejezet tovább mélyíti és kiegészíti a képzések anyagát, és gazdag ötlettáráként szolgál a közösen megalkotott iskolai jövőkép gyakorlati megvalósításához.

A www.theleaderinme.org ill. magyarul a www.iskolafejlesztes.hu honlap (folyamatban) közösségi fórumot biztosít a pedagógusok, szülők és tanulók számára. A pedagógusok kész óraterveket, más tanárok bevált módszereit, ötleteit, a vezetői készségek elsajátíttatását segítő eszközök bemutatását és alkalmazásuk módját, esettanulmányokat, díjnyertes filmeket és vitaforumot találnak az őket érintő kérdésekben, ill. ők is megoszthatják saját anyagaikat, ötleteiket, módszereiket. A szülők olyan feladatok és ajánlott irodalmi művek közül válogathatnak, melyek segítségével elmélyíthetik gyermekeikben a 7 szokás ismeretét és alkalmazását.



A FranklinCovey iskolafejlesztési szakértői által minden évfolyamra kifejlesztett **munkafüzet-sorozat** szisztematikusan, a tanulók életkori sajátosságaihoz igazítva világítja meg a szokások mibenlétét, jelentőségét, valamint otthoni és osztálytermi alkalmazási módjait. A munkafüzetek évfolyamonként 9-10 témát ölelnek fel, melyek öt-öt rövid feladatot tartalmaznak. Ízelítő a napjainkban aktuális ill. a tanulók adott életszakaszaiban releváns témákból: egészséges életmód, természetvédelem, nemzeti közösség, konfliktuskezelés, pénzgazdálkodás, jó modor, társadalmi felelősségvállalás; felsőbb évfolyamokban: szilárd barátságok építése, szülőkkel való kapcsolat, együtt járás és szex, függőségek, az önbizalom építése stb. A feladatok összeállításánál fontos szempont volt, hogy az egyébként is leterhelt pedagógusok munkájának megkönnyítése érdekében semmilyen vagy minimális előkészítést igényeljenek. A munkafüzetekhez készült **tanári kiadás** további szempontokat, ötleteket és javaslatokat ad a feldolgozáshoz.



A PEDAGÓGUSOK TAPASZTALATAI

„Egyetlen képzés sem segített annyira a személyes és iskolai eredményességem növelésében, mint *A kiemelkedően eredményes emberek 7 szokása*.

Segített végiggondolni saját hatékonyságomat, a kollegáimra és a tanítványaimra gyakorolt befolyásomat. Ezután próbáltam javítani eredményességemet az iskolában, otthon és magamban is. Nyugodtabbá váltam, és sokkal inkább összhangba kerültem belső önmagammal. Segített egyensúlyba hozni az életem különböző területeit. Ma már úgy tervezem a napjaimat, hogy hét közben is jusson időm a családomra és önmagamra. Ezt minden tinédzsernek tanulnia kellene!”
– Helen Key igazgatóhelyettes

„Ez a program nem egy újabb terhet akaszt a nyakunkba, hanem segít sokkal jobban végezni azt, amit eddig is tettünk.”

Bertie Norton igazgató

„Messze a legjobb képzés, amelyen valaha részt vettem. Segített felismerni, miről is kell szólnia az életemnek. Előtte sokat stresszeltem, mert nem értem el a magam által kitűzött célokat, de ma már csak olyanba vágok bele, ami tényleg fontos, és meg is valósítható. Ez az egyetlen kurzus, amelyik nem azt sulykolta, hogy még többet kell dolgoznom. Eredményesebb vagyok a munkámban is, mert a prioritások tudatában oldottabb vagyok, és ezért jobban élvezem. Ma is járok konditerembe, de már nincs miatta lelkiismeret-furdalásom! Sokkal elégedettebb vagyok.” – Sophie Zahonero



„Már az óvodások is megértik, hogy vezetőnek lenni azt jelenti: akkor is helyesen cselekszünk, amikor senki sem lát, felelősséget vállalunk tetteinkért, és tisztelettel és szeretettel bánunk másokkal. A tanév kezdetén átnézzük az értékeinket és küldetésünket, megbeszéljük, hogy ezek mennyiben segítenek bennünket a vezetővé válásunkban. Elmondjuk a gyerekeknek, mennyire számítunk rájuk, hogy vezetőként jobba és szebbé tegyék a világot.” – Emily Hardee

„Négy éve dolgozom az English Estate iskolában. Számos tanulónk szociálisan és gazdaságilag is hátrányos háttérből jön, gyakran egyszülős családokból. Sokan csak negatívan tudnak gondolkozni. Újra és újra csak azt hallják, hogy nem elég jók. Márpedig ha folyamatosan csak ezt sulykolják beléjük, akkor el is hiszik. Az én feladatom azt éreztetni velük, hogy fontosak, értékesek, és képesek saját életük eredményes vezetésére. Amikor egy gyerek a sze-

membe néz és mosolyog, tudom, hogy nincs ennél nagyobb jutalma a munkámnak. Semmiért nem adnám.” – Christian Plocica

„Be kell ismernem, cinikusan jöttem a képzésre. Akkoriban sokat túlóráztam, és küszködtem, hogy elérjem a céljaimat. Utána azonban máshogy éreztem magam. Felszabadított arra, hogy önmagamot tegyem az első helyre, és bátorított, hogy ragaszkodjam belső meggyőződéseimhez és értékeimhez. És ahogy a személyes életemben nagyobb harmóniára jutottam, képes voltam továbblépni, és szakmaiságomat is fejleszteni.” – Michael Clayton-Harding

„Megdöbbenő számomra, hogy ez az életvezetési program milyen gyorsan fejleszti a gyerekeket, nemcsak tanulmányi téren, hanem a személyes felelősségvállalásban és a helyes döntések meghozatalában is. A diákjaim egy év múlva felsősök lesznek, és a 7 szokás alkalmazásával azt tanulják meg, hogyan találják fel magukat az egyes helyzetekben. Megtanulják, mit mondanak, és mit tegyenek. Szemernyi kétségem sincs afelől, hogy ez segíteni fog nekik, bármi is kelljen szembenézniük a közeljövőben, a csoportnyomást is beleértve. Nagyon örülök, hogy olyan eszközöket adhatok a kezükbe, amelyek segítségével jobb emberekké válhatnak.” – Ferrika Davis

A bennem rejlő vezető®

EREDMÉNYES ISKOLAI KULTÚRA KIALAKÍTÁSA PEDAGÓGUSOK ÉS DIÁKOK ÉLETVEZETÉSI KOMPETENCIÁINAK FEJLESZTÉSÉVEL

A KIEMELKEDŐEN EREDMÉNYES EMBEREK 7 SZOKÁSA C. PROGRAM SORÁN FEJLESZTETT KOMPETENCIÁK:

1. szokás LÉGY PROAKTÍV!®	• aktív kezdeményezés • az ígéretek megtartása • felelősségvállalás • a változások hatékony kezelése
2. szokás TUDD ELŐRE, HOVÁ AKARSZ ELJUTNI!®	• a jövőkép és az értékek meghatározása • küldetési nyilatkozat alkotása • mérhető csoportos és egyéni célok kitűzése • célirányos stratégia kialakítása
3. szokás ELŐSZÖR A FONTOSAT!®	• a fontos és sürgős tevékenységek szétválasztása • a teendők rangsorolása • a megalkotott stratégiák megvalósítása • tervezőeszközök használata
4. szokás GONDOLKODJ NYER-NYERBEN!®	• az eredményes együttműködéshez szükséges attitűd elsajátítása • magas szintű bizalmi kapcsolatok kiépítése • eredményes csapatok kialakítása • az asszertív kommunikáció alapjainak elsajátítása
5. szokás ELŐSZÖR ÉRTS, AZTÁN ÉRTESD MEG MAGAD!®	• eredményes interperszonális kommunikáció • a kölcsönös megértés biztosítása • az eltérő nézőpontok felfedése és megvitatása • vélemény és visszajelzés produktív megfogalmazása
6. szokás TEREMTS SZINERGIÁT!®	• az egyéni különbségekben rejlő lehetőségek felismerése és kiaknázása • az eredményes csapatmunka elsajátítása • a kreatív együttműködés összehangolása • hatékony problémamegoldás
7. szokás ÉLEZD MEG A FŰRÉSZT!®	• egyensúlyteremtés az élet különböző területei között • a testi-lelki egészség feltételeinek felismerése és megteremtése • a komplex személyes fejlődés folyamatos biztosítása

ESETTANULMÁNYOK



Amikor 1998-ban Muriel Summers átvette az észak-karolinai **A.B. Combs** mágnes-iskola vezetését, az új beiratkozások száma olyan alacsony volt, hogy a körzeti oktatási felügyelő közölte: ha nem tudnak a diákok számára vonzó profilt találni, visszaminősítik körzeti iskolává. Az igazgatóasszony nem sokkal azelőtt hallott a 7 szokásról, és elhatározta: életvezetési kompetenciákat fejlesztő profilt fog bevezetni. Párbeszédet kezdeményezett a városi vezetők, a tantestület és a szülők között, és azt tapasztalta, hogy mindenki ugyanazt szeretné: a jó tanulmányi eredmények mellett józan, felelősségteljes, ön- és céltudatos, másokkal harmóniában élni tudó ifjúságot.

Az iskola munkatársai részt vettek *A kiemelkedően eredményes emberek 7 szokása* képzésen, majd annak anyaga és egyéb humán kutatások alapján meghatározták az életvezetési program pontos területeit, kidolgozták a vezetési elvek tantárgyi integrációjának mód-

szertanát és lépéseit. Minden tanuló számára fejlődési naplót nyitottak, melyben rögzítik személyes és tanulmányi céljaikat csakúgy, mint az ahhoz szükséges lépéseket és előmenetelüket.

Az azóta eltelt tíz évben a beiratott tanulók száma 350-ről 850-re nőtt, és mintegy 200-an vannak várólistán. Az év végi teszteket a korábbi 67%-hoz képest ma a diákok 97%-a tudja sikeresen megoldani. A tanulók önképe láthatóan javult, kezdeményezőkézségük megnőtt, és elkezdtek felelősséget vállalni céljaikért és ötleteikért. Mind a tanári, mind a szülői elégedettség, együttműködés és elkötelezettség is fokozódott. A fegyelmi esetek száma radikálisan csökkent, a legtöbb esetben a diákok képesek maguk megoldani nézeteltéréseiket. Az A.B. Combs iskola kiemelkedő szakmai munkáját számos állami, országos és nemzetközi bizottság mintegy 16 alkalommal ismerte el.

A floridai Fern Park-beli **English Estates** iskola 2004-ben negyvenéves fennállását ünnepelte. Ekkor már több éve nem felelt meg az év végi központi felméréseken, a diákok 57%-a rossz anyagi körülmények között élt, és a fegyelmezési ügyek aránya a hasonló iskolákhoz képest magas volt. Az igazgatónő az A.B. Combs példája alapján kezdeményezte az életvezetési profil bevezetését.

A program 2005 augusztusában indult. Az új tanév első két hetében megtanították a 7 szokást, kidolgozták az éves célokat és elvárásokat. Az elméleti alapok lefektetése után a szokások elveit és fogalmait beépítették a tananyagba, a mindennapokban használt nyelvbe és az iskolai programokba. Minden osztály elkészítette a küldetési nyilatkozatát és az azt jelképező zászlót; bevezették a fejlődési naplót, amelyből figyelemmel tudták kísérni a diákok haladását, és azonosítani tudták a fejlesztendő területeket; negyedévenként a tanulók által vezetett értékeléseket tartottak, aminek eredményeképpen a szülői érdeklődés és részvétel jelentősen megnőtt.



A program bevezetésének első évében az iskola hosszú évek után először felelt meg az év végi központi felméréseken; a fegyelmi esetek száma 225-ről 75-re csökkent; a szülői elégedettség mértéke 98%-ra emelkedett, és az iskola elismerésben részesült a körzet legnagyobb előrelépést megvalósító tanintézményeként.